Ooievaars in Algiers

Import van . . . ooievaars

door Freek van der Meer

Om maar met de deur in huis te vallen: 't gaat alles behalve goed met de ooievaars.

In ons land niet, want blijkens de laatste „volkstelling" — in 1950 — waren er nog maar 85 nesten bewoond van de 312, die we in 1939 rijk waren, en we zijn benieuwd naar het resultaat van de onderzoekingen, die vorig jaar werden verricht.

Maar ook in het buitenland is het zo. Ik heb me laten vertellen, dat „Vadertje Langbeen" in België, Noorwegen, Finland, Italië en op de Britse Eilanden gegeheel ontbreekt en in Spanje, Frankrijk en Zweden nog maar sporadisch voorkomt. Er dreigt dus gevaar, dat onze enige confrontatie met de ooievaar binnenkort zal bestaan uit zijn liefelijke beeltenis op geboortekaartjes. Want wat is er aan te doen als die vogels om de een of andere — ons niet bekende — oorzaak wensen te verdwijnen?

Dat heeft men zich ook in Zwitserland afgevraagd. In dat land is men er namelijk nòg slechter aan toe dan bij ons. Spreken oude boekwerken van een ware ooievaarsplaag in het verre verleden, zo omstreeks de eeuwwisseling broedden er nog slechts honderdvijftig paren. En in september 1950 wiekte de laatste ooievaar uit Zwitserland op zijn brede vleugels naar het zuiden om er niet meer terug te keren.

Zo zat Zwitserland zonder ooievaars, tenminste, tot de afgelopen zomer. Want toen vonden vogelvrienden dat er toch iets moest gebeuren om te trachten deze fraaie stoffering van het berglandschap weer terug te krijgen. Er werd dan ook een expeditie uitgerust om . . . ooievaars te gaan halen. Het operatieterrein lag ergens in Algiers en wat de Zwitserse vogelaars daar aanschouwden maakte hen sprakeloos. De vogels, die in hun vaderland ontbraken, nestelden daar bij duizenden en nog eens duizenden. In en om één dorpje vonden ze niet minder dan vierduizend nesten. Ze lagen op palen en gebouwen, op daken en schoorstenen, ja zelfs op de telefoonpalen langs de wegen.

De hoge takkennesten boden — evenals in ons land grote „mensenhuizen" — overvloedig gelegenheid tot inwoning. Daarvan werd dan ook gebruik gemaakt. De „onderhuurders" waren mussen, die hun strobouwsels tussen de takken van de ooievaarsburchten hadden gemaakt en in ruil daarvoor luid tsjilpend hun bijdrage gaven in het machtige vogelconcert.

Dank zij een speciale vergunning waren de Zwitserse onderzoekers gerechtigd om zes en dertig jonge ooievaars uit de nesten te halen en mee naar huis te nemen. Natuurlijk werden deze alleen gelicht uit nesten van „kinderrijke" gezinnen, zodat pa en ma ooievaar nog voldoende kroost overhielden om verder te verzorgen.

Per auto werd de buit naar de dierentuin in Algiers gebracht, waar ze enige tijd onderdak kregen. Het moet in die kooi een fantastisch gezicht zijn geweest, die door elkaar wriemelende en om voedsel bedelende witte vogels. Hun eetlust bleef perfect, want per dag consumeerden ze zo'n slordige dertig kilo vlees en vis!

Eindelijk kwam de dag waarop ze door de lucht naar Zwitserland gingen. Weliswaar niet op eigen wieken, maar in een vliegtuig van de Air France. Op hun plaats van bestemming wachtte het gezelschap een collectie van de fraaiste nesten, die je je als ooievaar maar kunt wensen. Nog enige tijd werden ze gevoed en toen was het moment daar, waarop de Zwitsers zo lang hadden gehoopt: op het groene gras van de bergweiden liepen weer met bedachtzame passen ooievaars, op zoek naar voedsel.

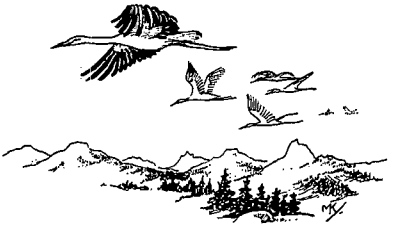

Vliegend boven Zwitserland

Op een zonnige najaarsdag zijn de vogels vertrokken om de winter in het warme Afrika te gaan doorbrengen. Ze vlogen al hoger en hoger en verdwenen toen over de hoge bergen uit het gezicht, waarbij ze de westelijke trekroute — over Frankrijk, Spanje en Gibraltar — namen.

De Zwitserse vogelvrienden zien nu met spanning uit naar de volgende lente. Zullen de vogels terugkeren naar hun tweede vaderland? Of zullen ze niet verder trekken dan tot bij hun broertjes en zusjes in Noordafrika?

En zelfs al keren ze terug, dan blijven er nog vragen. Want hoe zullen ze zich in de toekomst gedragen? Zullen ook zij na verloop van tijd langzamerhand verdwijnen? Of zullen ze ieder jaar opnieuw terugkomen en zich uitbreiden?

We kunnen ons de spanning van de Zwitsers voorstellen en — eerlijk gezegd — zelf zijn we ook benieuwd hoe dit experiment zal aflopen!

Vreemd gedrag van brandganzen

door G. Middelman

Voor de vogelaars is de winter altijd een goede tijd. Vorst en stormen brengen vele vogels naar ons land en tot de meest tot de verbeelding sprekende soorten horen wel de ganzen, waarvoor zo vele ornithologen naar de meest verlaten uithoeken van het land reizen om hen te zien. In de stille polders van de Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden verblijven ze vaak bij duizenden en niets is fascinerender dan het zien van de enorme groepen van deze grote vogels.

Zoals bekend is elke soort gebonden aan speciaal gebied, althans in hoofdzaak. Zo vinden we Rietganzen meestal op bouwland, Kolganzen in de weilanden en Rot- en Brandganzen op de schorren en op drassige plaatsen

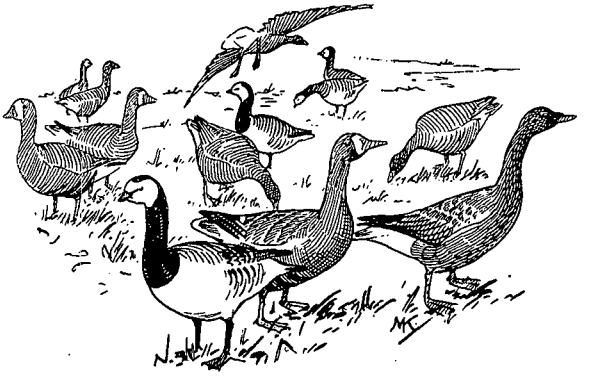

Brandganzen tussen Kol- en Rietganzen.